

SÄÄSTÄMINEN, SJOITTAMINEN, VAURASTUMINEN. MITEN EDISTETÄÄN KANSANKAPITALISMIA JA TEHDÄÄN SUOMESTA MAAILMAN TALOUSOSAAVIN KANSA?

Finanssiala ry kiittää mahdollisuudesta esittää ehdotuksensa keinoista hallitusohjelmaan otsikosta ”Säästäminen, sijoittaminen, vaurastuminen. Miten edistetään kansankapitalismia ja tehdään Suomesta maailman talousosaavin kansa?” Keskeiset ehdotuksemme on koottuna tähän asiakirjaan.

- 1. Rahastolainsäädäntöä uudistettava – Suomi kilpailukykyiseksi muuhun Eurooppaan verrattuna**
- 2. Tuloverolakiin sijoitusrahastojen tosiasiallisen johtopaikan rahastopoikkeus**
- 3. Eläkesäästöt on voitava nostaa työeläkkeelle jäädessä**
- 4. Lasten säästötili osaksi äitiyspakkausta**
- 5. Osakesäästötiliin talletusraja on tuplattava**
- 6. Panostusta talousosaamiseen**

Lisätiedot: Arno Ahosniemi, toimitusjohtaja (+358 40 588 6834, arno.ahosniemi@finanssiala.fi)

Mitä käytännön toimia tarvitaan?

1. Rahastolainsäädäntöä uudistettava – Suomi kilpailukykyiseksi muuhun Eurooppaan verrattuna

- Suomen sijoitusrahastolainsäädäntöä on uudistettava kahdella konkreettisella muutoksella:
 - Suomessa pitää sallia rahastoille niin sanottu vaihtuvapääomaisen osakeyhtiön malli (SICAV), joka on yleisin Keski-Euroopassa.
 - Rahastojen osuudenomistajarekisterisääntelyä pitää kehittää niin, että rekisteriä voitaisiin pitää yllä hajautetusti eikä keskitetysti yhdessä paikassa. Tämä helpottaisi erilaisten rahastojen tarjoamista kuluttajalle.
- Parhaan lopputuloksen varmistamiseksi muutokset tulee valmistella viranomaisten ja toimialan yhteisessä työryhmässä.
- Rahastoliiketoiminta ylittää maiden rajat erittäin helposti – rahastoja hallinnoidaan yhä enemmän keskitetysti yhdestä maasta, mistä niitä myydään toisiin maihin kuluttajille yli rajojen. Pienet erot ratkaisevat paitsi rahastojen sijainnin, myös sen, mihin rahastoon sijoittajat sijoittavat. Suomalaiset rahastot tuovat verotuloja, työpaikkoja ja osaamista Suomeen.

2. Tuloverolakiin sijoitusrahastojen tosiasiallisen johtopaikan rahastopoikkeus

- Sijoitusrahastojen tosiasiallisen johtopaikan rahastopoikkeuksen voimassaolo päättyy vuoden 2023 lopussa. Tuloverolain muutoksessa vuonna 2021 haluttiin estää ilmiötä, jossa tosiasiassa Suomesta johdettujen yritysten kotipaikkaa pidettiin verojen välttämiseksi ulkomailla
- Suomessa hallinnoidaan ulkomaisia sijoitusrahastoja, joiden asemaan verosääntelyn muutoksella ei haluttu puuttua. Näille säädettiin määräaikainen poikkeus (Alankomaissa ja Irlannissa poikkeus on säädetty suoraan pysyväksi), jonka voimassaoloaikana Valtiovarainministeriön oli tarkoitus käydä EU-komission kanssa keskusteluja siitä, onko poikkeuksessa kyse valtiontuesta vai ei. Suomen tavoitteena tulee olla, että sijoitusrahastojen tosiasiallisen johtopaikan rahastopoikkeus säädetään pysyväksi.
- Tuloverolaisissa olevalle rahastopoikkeamalle on saatava jatkoaikaa pikaisesti komission kanssa käytävien keskustelujen ajaksi. Ilman jatkoaikaa on vaara, että rahastoja alkaa poistua Suomesta jo loppuvuonna. Seurauksena olisi rahoitusalan työpaikkojen ja verotulojen menetyksiä Suomessa ja kotimaisten pääomamarkkinoiden toiminnan heikkeneminen.

3. Eläkesäästöt on voitava nostaa työeläkkeelle jäädessä

- Omia eläkesäästöjä pitää voida nostaa, kun jää lakisäänteille työeläkkeelle. Nykysääntelyn mukaan säästöjä voi alkaa nostaa vasta 68–70 vuoden iässä henkilön syntymävuoden mukaan, mikä on romahduttanut vapaaehtoisen eläkesäästämisen.
- Eläkevakuutukset ja PS-tilit täydentäisivät hyvin lakisäänteistä eläkeajan taloudellista turvaa. Parhaimmillaan 700 000 suomalaista säästi näihin tuotteisiin. Nyt niiden uusmyynti on loppunut ikärajan takia.
- Hallitusohjelmaan on kirjattava, että tuloverolakia muutetaan siten, että omia eläkesäästöjä voi alkaa nostaa vanhuuseläkkeelle jäädessä.

4. Lasten säästötili osaksi äitiyspakkausta

- Hallitusohjelmaan tulee kirjata, että selvitetään mahdollisuutta liittää ns. "Lapsen säästötili" osaksi äitiyspakkausta. "Lapsen säästötilissä" valtio lahjoittaa jokaiselle Suomessa vakituisesti asuvalle vastasyntyneelle esimerkiksi 300 euroa, joka pitää sijoittaa osakesäästötilille, sijoitusrahastoon tai sijoitusvakuutukseen. Varojen sijoittamisesta päättävät huoltajat, joille annetaan riippumatonta sijoitusmateriaalia äitiyspakkauksessa ja neuvolassa.
- "Lapsen säästötili" tekisi säästämisen ja sijoittamisen arkipäiväiseksi sekä tutuksi perheille ja lapsille. Se vahvistaisi sijoittamisen kulttuuria ja talousosaamista.
- Esitys säästötilistä pohjautuu työ- ja elinkeinoministeriön "Visio 2030 – Kohti vastuullista ja osaavaa omistajayhteiskuntaa" -raporttiin (2021). Raportissa esitettiin vain osakesäästötiliä osaksi äitiyspakkausta. Säästämisessä on tarjottava tasapuolisesti eri sijoitusmuotoja. Eri sijoitustuotteiden laaja tarjonta on sekä yksilön että koko yhteiskunnan etu.

5. Osakesäästötilin talletusraja tuplattava

- Osakesäästötiliä on kehitettävä siten, että tilin talletusraja nostetaan 100 000 euroon. Tällä hetkellä reilulla 300 000 suomalaisella on osakesäästötili.

6. Panostusta talousosaamiseen

- Kansalaisten on saatava talousosaamisen perusedellytykset jo koulussa ja tukea taitojen ylläpitoon ja kehittämiseen läpi elämän. Yksi keskeinen taloudenhallinnan työkalu ovat digitaidot. Arjen sujuminen edellyttää kansalaisten digitaitojen vahvistamista kaikissa ikäryhmissä.
- Talousosaamista pitää vahvistaa yleisesti, mutta suurin tarve olisi ammatillisen opetuksen puolella. Myös opettajankoulutukseen tarvittaisiin talousosaamissisältöjä. Opettajakunnassa on epävarmuutta omien taloustaitojen riittävydestä opetukseen. Tavoitteena pitäisi olla, että jokainen peruskoulua käyvä nuori tekee henkilökohtaisen säästö- ja sijoitussuunnitelman.

Kansallisesta lisäsääntelystä tarvitaan kokonais selvitys

FA esittää hallitusohjelmaan kirjausta, että finanssialan kansallisesta lisäsääntelystä tehdään kokonais selvitys ja arvioidaan sen pohjalta sääntelyn tarpeellisuus. Kansallisen lisäsääntelyn tarveharkinnan ja vaikutusarvioinnin on oltava osa virkamiesten konkreettisia lainsäädännön valmisteluohjeita ja työryhmien asettamispäätösten vakiolauseke.

Uutta sääntelyä luotaessa on aina kriittisesti tarkasteltava olemassa olevaa sääntelyä ja pohdittava, voidaanko uuden sääntelyn yhteydessä noudattaa mahdollisuuksien mukaan "Yksi sisään, yksi ulos" -periaatetta.

Selkeä tieto parantaa sijoittajansuojaa – ei lisää sääntelyä vaan järkevämmin

Piensijoittaja tarvitsee sijoituspäätöksensä pohjaksi relevanttia tietoa. Nykyinen sääntely määrää tarkkaan, mitä informaatiota sijoittajalle on toimitettava ja miten. **Tiedonantovelvoitteet ovat osin jopa päällekkäisiä eikä annettavien tietojen selkeyteen sääntelyssä ole kiinnitetty huomiota.** Tulevassa sääntelyssä tulee kohdistaa huomio tiedonantovelvoitteiden kokonaisuutensa ja niiden sisällön mielekkyyteen.